

ления, прозрачность финансового регулирования, надзора и контроля в банковской системе. Деятельность финансовых учреждений в Украине регулируется Законом Украины «О финансовых услугах и государственном регулировании рынков финансовых услуг», который устанавливает общие правовые основы в сфере предоставления финансовых услуг, осуществление регулятивных и надзорных функций. Развитие национального финансового сектора должно быть направлено на использование экономическими субъектами механизмов сбережения накопленных финансовых ресурсов.

Создание международных финансовых институтов обеспечивает свободный доступ к международным финансовым источникам. Международные валютно-кредитные и финансовые организации располагают большими полномочиями и ресурсами и призваны регулировать международные экономические отношения и обеспечивать целостность и стабильность функционирования мировой системы хозяйства. Дальнейшее изучение особенностей проведения трансформации экономических систем и роли финансовых институтов в ней будет способствовать достижению координации и согласования действий международных финансовых организаций, преодолению последствий финансового кризиса и уменьшению напряженности в мире.

ГЕОПОЛІТИЧНІ ПІДСТАВИ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Похилюк В. В., к.е.н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава

В даному дослідженні ми не ставимо завдання прослідкувати геополітичну доктрину України на протязі усієї її історії, (це досить глобальна проблема) зупинимося лише на деяких історичних уроках, які конче необхідно врахувати при геополітичному становищі, що склалося нині в нашій країні.

Уроки є, і їх повинні засвоїти усі партії, усі національності, усі інститути та соціальні прошарки, що претендують на активну участь у розвитку української державності.

Більше того, аналітична літературу нині настільки переповнена відтвореними геополітичними аспектами «протистояння» західняків і східняків, різними формами «євразійства» і нюансами реформаторства

Скоропадського, що суспільна увага свідомо відвертається від справжніх і суттєвих проблем національної безпеки – формування інституту економічної безпеки.

Названі вище проблеми істотно далекі від реалій геополітичних перетворень внаслідок прийдешньої кризи світової фінансової системи. Формування нинішньої економічної системи на пострадянському просторі, в окремих республіках бувшого СРСР засвідчили значні труднощі, подолання яких можливе лише за умови врахування загальноцивілізаційних проблем людства. Незалежність та самостійність не бувають абсолютними, замкнуті економіки залишилися в історії, а тому при розбудові національної економіки, особливо в умовах глибокої фінансової кризи, необхідно вдосконалювати господарський механізм.

При усьому благородстві недавньої загально глобальної ролі Радянського Союзу, – як її бачили політичні керівники країни, – тобто завдання звільнення людства від усіх форм ярма експлуатації і несправедливості, – саме геополітична доктрина, її загальність, масштабність, грандіозність і ідейна спрямованість, послужила основною причиною багатьох труднощів країни, – від порушення економічної безпеки диспропорційним розвитком галузевої структури промисловості, до зникнення генофонду основного фундаменту, що існував, за рахунок вилучень і неадекватного обміну та інтенсивності праці – українського селянства.

Тривале протистояння залізному диктату системи фінансових магнатів без урахування законів цього протистояння, без урахування того, коли українська державність в складі Союзу виступала в цьому протистоянні як єдине капіталістичне підприємство на основі державного капіталізму, без усвідомлення і обліку капіталістичної стосунків усередині і поза країною сформувало негативні геополітичні наслідки, привело до значної трансформації індикаторів економічної безпеки. Без урахування вказаних чинників при розгляді і формуванні доктрини національної безпеки в цей період, неможливо сформувати інститути сучасної влади.

Не вдаючись до оцінки правильності геополітичної доктрини радянського періоду, вона фактично була побудована на послідовному протиставленні цілей Союзу геополітичним цілям капіталістичних держав, які на той час істотних змін не зазнали.

Тому історичним уроком з недавнього минулого є усвідомлення і

вивчення спадкоємності геополітичних, руйнівних по відношенню до України цілей «світового цивілізованого співтовариства», тобто системи конкурентів, що встановлюють контроль над світовими природними ресурсами, і відмова від красивих утопій про безкоштовне входження до Євросоюзу. А усвідомлення цієї геополітичної тенденції повинне обов'язково знайти своє відззеркалення при формуванні концепції національною безпеки.

І в той же час є необхідність розпрощатися з ілюзією про «морально-політичну єдність народу України» упродовж нашої двадцятирічної історії. Новим чинником, являється наявність чисельного прошарку, орієнтованого на чужі для нашої країни геополітичні цілі. Тобто наявність суттєвої групи громадян країни, ідейно орієнтованих на полегшення реалізації вказаних вище ворожих країні цілей іноземного капіталу.

Новим є для нас і захоплення цим прошарком важелів інформаційного управління масовою свідомістю. З подібними явищами історія інших країн знайома давно у вигляді компрадорських прошарків в країнах, що розвиваються, комуністичних організацій в капіталістичних державах і релігійних громад з орієнтацією на ворожі ідеології, до пануючої в країні.

Історія знає приклади, коли ці прошарки захоплювали владу в різних країнах, особливо при іноземній підтримці. І вірогідні геополітичні наслідки подібних явищ відображалися в законодавчих актах цих країн з національної безпеки, даючи можливість обмежувати або пригнічувати діяльність подібних груп.

Новим в цих процесах є залучення до чужих цілей не лише спекулятивних прошарків, зацікавлених в розтаскуванні основного продуктивного фонду країни, але і участі в цьому процесі частини переважного класу країни і його ідейного просвітера – гуманістичної інтелігенції.

Стає очевидним зрадницьке відношення деяких політичних течій по відношенню до структур геополітичної безпеки країни, покликаних дотримувати довгострокові національні інтереси, послідовне руйнування цих структур. Тому що ніяка доктрина національної безпеки не може бути реалізована без постійної роботи і професійного забезпечення дією цих довгострокових інтересів.

Усвідомлення цього допоможе розіратися в ганебності полярної зміни орієнтування багатьох бувших союзників України і незалеж-

ність цієї меркантильної переорієнтації від зміни у нас політичної влади. Бажання союзників (а можливо і штрайбрехерів) змінити окрас влади та мати її прихильною до власної глобалістики загострює проприріччя і без того явно «федералізованої» країни.

Формування концепції національної безпеки країни і відношення з геополітичними конкурентами спонукають до зміцнення в першу чергу економічної безпеки. І вірні цьому девізу німецькі політики, упевнено наслідуючи принципи своєї доктрини, кинулися на вирівнювання становища Європейського союзу (в основному власного становища), ініціюючи не приєднання інших країн до ЄС, а укладання з ними різного роду угод (угода про асоціацію з Україною) про проникнення в їх економіку. Угода носить двосторонній характер, а отже і двосторонню вигоду, яка гарантує покращення умов функціонування сторін, що її підписали. На привеликий жаль у стосунках з ЄС ми спостерігаємо економічний і політичний диктат, який значно погіршує економічне становище країни.

Головний висновок, який звідси слідує, наступний: усі економічні відносини держав, аж до наукових висновків, на основі яких будуються їх національний потенціал, являється віддзеркаленням усього укладу їх життя і в кінцевому рахунку їх економічного побуту як першоджерела усіх сил і ресурсів.

Про це варто знати нашим «незалежним від інтересів народу» інформаторам, які займають проамериканську, проєвропейську або проросійську позиції, що викривають «інтереси Банкової», коли від викривального їх завзяття залежать надання фінансових пільг у стосунках з цими країнами.

При цьому слід розглянути не лише чисто суспільний аспект, але і економічні, політичні, інформаційно-психологічні, фінансові, психотронні і етногенетичні аспекти національної безпеки, що фігурують в цій проблемі.

Наступне полягає в тому, що багато бувших внутрішніх проблем нашої країни перетворилися нині на геополітичні. Екологічні, ресурсні і етногенетичні проблеми переросли в проблеми міждержавних і глобальних сутічок. Протистояння двох економічних систем своюю тривалістю створило умови для швидкого капіталістичного розвитку країн третього світу, що вступають нині на новий шлях і шукають підґрунтя для створення стійких геополітичних об'єднань, здатних пристояти і активно розширюватися в середовищі конкуренції і тиску

«старих» капіталістичних структур.

Передусім, це монстри Східної Азії, що намагаються знайти форми політичного співробітництва і економічного об'єднання з метою створення єдиної системи, що протистоїть системі, що склалася. І в цьому відношенні конгломерати, що створюються, дуже близькі за геополітичним спрямуванням до політики старої Європи.

Було б злочинною недбалістю перед своєю нацією слідувати за безрадісною сліпотою емпіризму і прагматизму при формуванні концепції національної безпеки і не бачити перспектив групових ресурсних, економічних і національно-етнічних зіткнень.

Для формування національної доктрини безпеки в умовах можливого краху міжнародної фінансової системи, заснованої на неповній теорії вартості, що не враховує ресурсної складової забезпечення національних і міжнаціональних валют. Ця проблема має два аспекти: політекономічний і ідеологічний, – і обидва аспекти заслуговують на окремий розгляд.

Економічною основою для обох аспектів є недостатність маркової (трудової) теорії вартості для повного опису вартісних, а, отже, і фінансових стосунків як усередині країни, так і між країнами.

Детальний виклад підстав цієї кризи і міжнаціональних катастроф на цій основі є носієм нової фінансово-економічної парадигми як основи майбутніх економічних стосунків між співтовариствами, що об'єднує систему понять і стосунків у рамках проблеми формування ресурсної бази.

Нині актуальність цих питань вже відображається в законодавчих актах зарубіжних країн, і простежується тенденція розширення сфери цього кола питань в концепціях національної безпеки багатьох прівідних країн.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Присвітла О. В., асистент

*Дніпродзержинський державний технічний університет,
м. Дніпродзержинськ*

На сучасному етапі, в умовах послаблення міждержавних бар'єрів на шляху руху товарів, послуг, чинників виробництва, методів управління все більшу роль у процесі розвитку національних економік